

Csorvási Híradó

2008. szeptember-október KÖZÉLETI LAP

XIX. ÉVFOLYAM

9-10. SZÁM

LEADER Hírek

Ami Kondorosnak Rózsa Sándor, az a csorvásiaknak Babály Gyurka. A híres betyár emlékének adóztak a minap külföldi delegációk képviselői, a LEADER-program résztvevői. Felállítottak egy emlékoszlopot, melyen ez áll: „Magyar marhahajtó út”, valamint Babály Gyurka halálának dátuma: 1868. augusztus 5.

Hajdanán tíz kilométerenként csárdák voltak a pusztában, ahol a vándorok -így a marhahajtók is- megpihenhettek az állataikkal együtt. Gyakran kifosztották őket a betyárok, a mi Babály Gyurkánktól is tartottak. A volt Perneckzi csárda romjainál állítottunk fel emlékoszlopot német partnereink ötlete nyomán. Köztudott, hogy a marhahajtó út Aradtól Bécsen át Augsburgig vezetett. A LEADER-be bekapcsolódó németekkel felvettük a kapcsolatot. Ők kezdeményezték, hogy közös turisztikai kincseinket értékesítsük. Megjelölték a maguk útszakaszát, a szimbólum felkerült a mi emlékoszlopunkra is. - sorolta a közös projektötletet Szilágyi Menyhért.

A csorvási polgármester szerint a lovasturizmusban óriási lehetőség rejlik. Ha valaki lóháton akarja bejárni a marhahajtók útját, azt is megteheti, miközben megismerkedik a településekkel és azok gasztronómiai különlegességeivel, fürdőkulturájával. A turisztikai kínálatát mindenkinek magának kell kidolgoznia.

Kidolgozzák komplex turisztikai kínálatukat a boldogulásért

A csorvásiak szívügyüknek tekintik a vidékfejlesztést. Élen járnak a LEADER-közösségek szervezésében. Az elmúlt évek sikerén felbuzdulva (komoly támogatást nyertek mikrotérségi összefogásukkal, a LEADER+ Akciócsoporttal) most 16 település összefogását szorgalmazzák.

A Hajdúvölgy-Körösmente Térség Fejlesztésért Közhasznú Egyesület LEADER-közösségként 53 ezer ember boldogulását tűzte zászlajára 16 településen, két kistérségben. Bevonták Mezőhegyest és Csabaszabadit is.

Jónak bizonyultak a civilek, az önkormányzatok és a vállalkozások elképzelései, hiszen előzetes

terveik megvalósítására 1,4 milliárd forintot nyert a közösség. A nagyon alapos előkészítő munka során példás volt az összefogás. Ezt Szilágyi Menyhért többször is hangsúlyozta, miközben arra ösztönözte a szombati hallgatókat, töltődjenek fel az ilyen és hasonló városi szintű rendezvényeken, hiszen a végrehajtáshoz is nagyon sok munkára lesz még szükség.

A minap aláírtuk az együttműködési megállapodást a Hortobágyon 3 német, 3 osztrák és 5 magyar akciócsoporttal valamint 1 szlovákiai mikrorégióval. Az a cél, hogy kihasználjuk természeti adottságainkat a turizmus fejlesztése érdekében. Összeköt bennünket az egykoron nagyon ismert marhahajtó út Aradtól Augsburgig. S ha már van közös pont, úgy határoztunk, meghívjuk valamennyi érintett akciócsoport képviselőjét, hogy itt, Csorváson tájékozódhassanak a részletekről, és hogy tovább mélyítsük turisztikai kapcsolatainkat. - sorolta az elmúlt napok bőséges LEADER-programját a csorvási polgármester.

Azon a bizonyos nemzetközi konferencián a megállapodást aláíró LEADER-közösségek bemutatták sajátos turisztikai kínálatukat, miközben megismerkedtek a Csorváson vendégeskedő lengyel és szlovák közösségek lehetőségeivel. A Körös-Maros Nemzeti Park, a Mezőhegyesi Lovasklub, Gyopárosfürdő, a Kondoros Turizmusáért (Kon-Tur Egyesület), az Eurohanter, Elek városa, a Békés Megyei Faluturizmus Szövetség és az Eszter tanya is bemutatta kínálatát.

Másnap a csorvásiak voltak hivatalosak az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága által szervezett, a Magyar Vidék Napja programra Vajdahunyadvárba. Ott hirdették ki hivatalosan az elismerést nyert 96 hazai LEADER-közösséget (köztük a Hajdúvölgy-Körösmente Helyi Közösséget is).

Szilágyi Menyhért ennek kapcsán elmondta, hogy a munka java most kezdődhet. A közösség valamennyi projektötletének (legnagyobb a gádorosi húsüzem) az a célja, hogy a mikrovállalkozásoknak esélyt adjon, munkahelyeket teremtsen. Ezzel összefügg a helyi termékek előállításának, népszerűsítésének, piacra juttatásának és nem utolsósorban a már sokat emlegetett turizmus fejlesztése is.

Megjelent a Békés Megyei Hírlap október 2-ai számában

2008. évi beszámoló a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi. LIII. törvény (a továbbiakban környezetvédelmi törvény) 51. § (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.

A lakóhelyi környezet állapotáról való tájékozódás érdekében a Szociális-, Egészségügyi- és Környezet-egészségügyi Bizottság tagjai környezetvédelmi bejárást tartottak ebben az évben is, ahogy már több esztendeje teszik ezt. A bizottság tagjai megtekintették a település belterületén lévő, környezetvédelmi szempontból érzékeny pontokat. A beszámoló a környezetvédelmi bejárásra, a településképet és lakóhelyi környezetet érintő aktuális beruházások ismertetésére, valamint a környezet-egészségügyi helyzetet jelenleg befolyásoló fejlesztésekre alapozva készült el.

A környezetvédelmi bejárásán tett észrevételek, megállapítások:

Hunyadi park (a vasútállomás melletti kiserdő):

A 2007. évi környezetvédelmi bejárásán tett megállapítások egy év után is időtállóak, miszerint a fák folyamatosan pusztulnak, a még meglévő fák állapota leromlott, sok a száraz ág. A fenyvesek leromlásához különböző kártevők, kórokozók megjelenése, valamint a talaj összetétele is hozzájárulhat. A bizottság javasolja, hogy a kiszáradt fákat minél rövidebb határidővel távolítsák el, és új egyedeket telepítsenek helyükre. A park területe gondozott, láthatóan folyamatosan gondozzák a fűvet. A park nagyobb részét a Csorvási Szolgáltató Nonprofit Kft. tartja rendben. A bizottság úgy ítéli meg, hogy a Hunyadi parkot pihenőparkká lehetne alakítani padok elhelyezésével és cserjék telepítésével. A parkban és a környezetében lévő akácfaakat és sarjakat ki kell termelni.

Móricz Zs. utcai park (kiserdő):

A parkot nemcsak a környéken élő gyermekek, hanem a tizen-, huszoneves korosztályba tartozó fiatalok is igénybe veszik, szabadidős tevékenységük helyszínéül. A parkban található megrongálódott padokat helyre kell állítani. A focikapun található hálót meg kell javítani, amennyiben nem lehetséges, szükséges annak cseréje. A háló védelme érdekében célszerű lenne télen beszedni, biztonságos helyen gondoskodni állagának megőrzéséről, tavasszal pedig újra kihelyezni. A parkban jelentős mennyiségű fa található, az akác és egyéb vadhajtások eltávolításáról gondoskodni szükséges.

Vízmű:

A vízműnek és környékének rendben tartására fokozott figyelmet fordít az üzemeltető, a Csorvási Szolgáltató Nonprofit Kft. A környezetvédelmi bejárás résztvevői megtekintették a vízmű épületében lévő berendezéseket, eszközöket. Ezek közül már jó néhányat nem használnak, azonban az üzemeltetéshez szükséges központi vezérlő berendezések itt találhatóak. A II. számú óvoda mellett lévő 5-ös számú kútból kapja a település az ivóvizet, csak a nyári csúcsfogyasztás időszakában fordul elő néhány esetben, hogy a vízmű területén lévő 3-as számú kutat is be kell indítani. A már elavult vas-mangántalanító berendezés cseréjét, és a korszerű ivóvíztisztítást is várhatóan megoldja a Dél-alföldi Ivóvízminőség Javító Program keretében Európai uniós forrásból néhány éven belül megvalósuló beruházás.

A bizottság tagjai körében felvetődött a kérdés, hogy miért nem értesíti a szolgáltató a lakosságot a várható vízhiányról. A szolgáltató Kft. ügyvezetője elmondta, hogy az évente két alkalommal szükséges karbantartás miatti vízhiányról minden esetben értesítik a lakosságot. Amennyiben csőtörés miatt szükséges valamelyik településrészt kizárni a szolgáltatásból, akkor a legtöbb esetben nincs idő értesíteni a lakosságot. A csőtörés kijavítása leginkább azonnali intézkedést igényel, és a legtöbb esetben egy óránál nem tart tovább a vízhiány.

Szennyvíztelep:

A szennyvíztelepen a napokban fejeződött be a telep intenzifikálására irányuló projekt. A szennyvíztelep 500 m³ szennyvizet tud fogadni naponta. Ez a teljesítmény a beruházás megvalósulása után is megmaradt, azonban a tisztítási technológia jóval korszerűbb, hatékonyabb lett. A beruházás időszaka alatt a szennyvíz csak egy mechanikai szűrőrendszeren tisztítva jutott a Dögös-Kákafoki csatornába. A környezetvédelmi bejárás éppen az elkészült telep műszaki átadás-átvételi napjára esett, így a bizottság tagjai megtekintették azokat az eszközöket, műszereket, amelyekkel a szennyvíztisztítás történni fog. A próbaüzem a napokban indul.

A szennyvíztelepre hálózaton és tengelyen kiszállított szennyvíz érkezik. A szennyvíztisztítás folyamata röviden: a telepre érkező szennyvíz egy gépi rácsra érkezik, ahol mechanikai tisztítás történik (a darabos hulladékot szűri ki). Innen előlevegőztető medencébe kerül, ahol légbefúvással a szennyvíz kénhidrogén tartalmának oxidálása, a szennyvíz frissítése történik. Innen felső átbukással a kiegyenlítő medencébe kerül, ahol a mennyiségi, minőségi kiegyenlítés történik. A kiegyenlítő medencéből merülőmotoros szivattyú nyomja a szennyvizet a reaktorba. A biológiai tisztítást két szakaszos SBR-BIOMONT működésű eleveniszapos reaktor végzi. Itt történik a nitrogén, foszfor részleges eltávolítás is. A reaktorból

dekantálással jut a szennyvíz a fertőtlenítő aknába, majd az izzapkezelés történik. Az egész folyamat bonyolult irányítástechnikai rendszerrel, automatikusan működik. ***Itt hívjuk fel a lakosság figyelmét arra, hogy az állati eredetű folyékony hulladékot (azaz a trágyalét) tilos a szennyvízcsatorna-hálózatba juttatni, mivel ez csökkenti, sőt gátolja a biológiai tisztítás hatékonyságát.***

Ha tisztítatlanul kerül a szennyvíz a befogadó csatornába, akkor a Környezetvédelmi Felügyelőség bírságot szab ki, melyet a szennyezés mértékének arányában számítanak ki.

Szeméttelep:

A szeméttelep helyzete az előző évihez képest semmit sem változott, ugyanúgy megtalálható az illegális hulladéklerakás jelensége mint korábban, és az önkormányzatnak továbbra is jelentős összeget kell a szeméttelep rendezésére fordítani. Erre a problémára megoldás 2010-2011-re várható, ugyanis a DAREH Önkormányzati Társulás pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energetikai Operatív Program (KEOP) támogatási rendszerhez, *A települési szilárd hulladéklerakók rekultivációjára* címmel. Sajnos nem csak a szeméttelepen belül történik az illegális szeméttelhelyezés, hanem lakatlan tanyák területére is több esetben nagymennyiségű szemetet borítottak le ismeretlen tettesek. A hulladéktelep rekultivációja mellett van más teendő is a hulladékgazdálkodás terén. A jelenleg működő szelektív hulladékgyűjtő szigetek kevésnek bizonyulnak, főleg nyáron a PET palackgyűjtő konténerek hamar megtelnek. Ezért a bizottság javasolja, hogy az önkormányzat éljen a szolgáltató Orosházi Városüzemeltetési Rt. pályázatában tett ajánlatával, miszerint:

”A szolgáltató vállalja azt is, hogy amennyiben igény merül fel a bővítésre, további 3 gyűjtősziget edényzet mennyiségét (összesen 9 db) biztosítja. Az ürtési díj a 2007. évihez viszonyítva nem változik. A költségviselő: Csorvás Város Önkormányzata. 9 db gyűjtősziget üzemeltetése esetén az ürtés díjtan.” Ennek érdekében ki kell alakítani a 3 db gyűjtőszigetet, melynek költsége megközelítőleg 400-450 ezer Ft, valamint ki kell jelölni a szigetek helyét. A bizottságnak több javaslata is van: a Március 15. utcán az élelmiszerbolt környéke, a Gremesperger és Bartók utca kereszteződésének környéke, valamint a Szántó Kovács utcán a bolt környéke.

52-es hrsz-ú út:

Ez az út a köztemető mögött található, a Kazinczy utca folytatásában. Ennek az útnak azért van nagy jelentősége, mert a volt homokbánya területén lévő Forrás tavat ezen az úton lehet biztonságosan megközelíteni. A tó sok gyermek szabadidős

tevékenységének a helyszíne lehet, valamint gyakran osztályok szerveznek ide kerékpáros kirándulásokat. Ez egy nagyon rossz minőségű út, amely ugyan egy részéig fel van töltve, de két oldalán burjánzik a gyom, és nagymennyiségű vadhajtás nehezíti a közlekedést. A bizottság véleménye az, hogy ezt az utat fel kellene tölteni törmelékkel, és a vadhajtásokat, gyomokat el kellene távolítani, tehát kerékpáros közlekedésre alkalmassá kellene tenni. A másik út, amelyen el lehet jutni a Forrás tóhoz, az a 47-es út, amely annyira forgalmas közút, hogy a kerékpárosok, főleg gyermekek számára nem biztonságos. Erre a problémára megoldást jelenthet a 47-es számú út 11,5 t tengelybírásurra történő átépítésével együtt épülő, Orosházát és Békéscsabát összekötő kerékpárút. A beruházás várható ideje 2010.

Széchenyi utcai bányagödör (Homokos):

A Homokos záportározó funkciót tölt be: a 47-es főútról zárt rendszeren át érkező csapadékvíz befogadója. A terület viszonylag rendezett, de állandó gondozást igényel. A záportározóhoz tartozó volt lőtér területén kerékpáros akadálypályát építettek magánszemélyek. Az előző évhez képest több földhalomból készült akadály található itt. Az extrém sportokat előnyben részesítő fiatalok kedvelt helye ez, a terület karbantartásáról a használók gondoskodnak.

Helytörténeti kiállítás:

A környezetvédelmi bejárás utolsó állomása a Petőfi u. 6. számú önkormányzati tulajdonú lakás volt, ahol a Pro Urbe Csorvás Egyesület helytörténeti kiállítást rendezett be. Dohányos András képviselő úr mutatta be azt a kiállítást, amelynek elhelyezéséről a képviselő-testület korábban döntött. Az alapot a Baráth Lajos tanár úr által gyűjtött anyag képezte, a szervezők pedig további tárgyakkal gazdagították a kiállítást. A technikai segítséget Sente Károly nyújtotta. A kiállítás anyagát főleg nagyszüleink, dédszüleink által használt háztartási és mezőgazdasági eszközök képezik. A látogatók megismerkedhetnek azokkal az eszközökkel, amelyeket elődeink akár több generáción keresztül is használtak. Ezek nem voltak környezetszennyezőek, nem használtak energiát a kimerülőben lévő fosszilis energiakészletünkől, és mégis egészséges, bioélelmiszereket állítottak elő velük, jelentős mennyiségű hulladék képződés nélkül. Az egy életen át használt eszközök láttán a legtöbb ember tovább gondolkodik, és összehasonlítja azokat a mai korban, a gazdasági fejlődés idején készített. Ma, amikor a profitszerzés a fő cél, és a szlogen sajnos még mindig úgy hangzik, hogy „vedd meg, használd és dobd el!”, sajnos némely korszerű eszközből egy emberöltő alatt többet is elhasználunk, amelyek az amúgy is nagymennyiségű hulladékot szaporítják. A bizottság javasolja, hogy az épület másik lakását is kapják meg a szervezők a helytörténeti kiállítás bővítésére.

A lakóhelyi környezet állapotát jelentősen befolyásolja az a településkép, amelyet kialakítunk magunk körül. Az alábbiakban néhány lakóhelyi környezetet érintő, településképet meghatározó aktuális beruházást ismertetünk:

A napokban készült el a Bajcsy-Zsilinszky utcai kerékpárút, amely a vasútállomást és a Rákóczi utcát köti össze, hossza 1351 m. A beruházás jelentősen növeli a közlekedésbiztonságot, hiszen a forgalmas Bajcsy-Zsilinszky utcán a gépjárművek mellett sok kerékpáros közlekedett, és már több halálos baleset is történt. A lakosság nagy része örömmel vette birtokba az új kerékpárutat, de főleg a kerékpárút mentén élőkben ellenérzések is keletkeztek. A lakók gondjait a kivitelező igyekezett rugalmasan megoldani. Főleg a csapadékvíz elvezetés és a magassági vonalvezetés kapcsán adódtak problémák. A lakók kérését a kivitelező a lehetőségekhez mérten szinte minden esetben teljesítette. A szinteltéréseknél a kocsi behajtók megfelelő esésű lefuttatását megoldották. Bár közvetlenül nem tartozik a projekthez, de ezzel egyidőben megoldódik a kerékpárút oldalában lévő két buszmegálló burkolása, valamint a fogászati rendelő előtti buszöböl csapadékvíz elvezetése is várhatóan hamarosan megoldódik.

A másik közlekedésbiztonságot szolgáló beruházás október hónapban valósul meg. A rossz minőségű aszfaltburkolatú, sok-sok kátyúval állandó balesetveszélyt rejtő Kinizsi és Tompa utcák új aszfaltburkolatot kapnak.

Fontos településképet meghatározó fejlesztés lesz a tájékoztatást elősegítő táblák elhelyezése. A táblák a város forgalmasabb útjai mentén, az útkereszteződések közelében lesznek elhelyezve. A gépkocsival Csorváásra érkező idegenek gyors tájékozódását szolgálják úgy, hogy a fényvisszaverő kivitelben készült táblákon nem csak az utcanévek, hanem a fontosabb intézmények nevei is fel lesznek tüntetve. Mindhárom beruházás megvalósításra támogatást nyert az önkormányzat. Egy következő pályázat témája lehet az utcanévtáblák elhelyezése az utcakereszteződésekben lévő házak falára.

A közvilágítási gondok enyhítését reméljük a DÉMÁSZ azon ígéretétől, hogy a 11 wattos világítótestek helyett 36 wattos izzókkal ellátott lámpatesteket szerel fel a település területének kb. 30%-án. A lekerülő 11 wattos izzókat pedig felszereli a városban az ilyen teljesítményű izzókkal most is rendelkező utcákban úgy, hogy minden oszlopra kerül világítótest. Elsőként a forgalmasabb gyűjtőutak mentén kezdik meg az izzók cseréjét.

Szintén pályázat útján nyert támogatást az önkormányzat a Liget utcai játszótér felújítására, bővítésére. A beruházás a búcsú után kezdődik. A meglévő, javítható elemeket felújítják, de több új, Európai Unió normáknak megfelelő, bevizsgált fa játszótéri eszköz lesz elhelyezve, az előírás szerinti ütésálló burkolattal ellátva. Az esztétikus

kivitelű, 0-14 éves gyermekek számára megvalósuló játszótér nagyban hozzájárul a vonzó településképi kialakításához.

Ugyancsak nagy jelentőséggel bír a vonzó településképi kialakítása szempontjából a *Szabadság tér rehabilitációja* tárgyú projekt, melyre a DAOP keretében a *Városi örökség megőrzése és korszerűsítése* címen nyújtott be támogatási igényt az önkormányzat. E beruházás során a Szabadság téri park sétálóútjai lesznek térkővel burkolva, felújításra kerül a zöldfelület, és az elpusztult fák, cserjék helyére új egyedeket telepítenek.

Az utóbbi időben környezet-egészségügyi vonatkozásában váltott ki vitákat a T-mobile bázisállomás építése. A T-mobile 3G-s, új generációs vezeték nélküli technológia alkalmazásához szükséges 40 m magas tornyot kíván építeni. A torony a Gremesberger utca végén lévő belterületi szántók egyikén lenne felállítva. A 3G minden eddiginél nagyobb mobil adatátviteli sebességet biztosít. Alkalmas egyszerű telefonbeszélgetések lefolytatására, és multimédiás alkalmazására is. Alkalmazható például videotelefonálásra, vezeték nélküli e-mail letöltésre és internetezésre (a jövőben az adatátviteli sebessége néhány 1000 kbit/másodperc).

A technikai haladást előtérbe helyezve mégis többekben - főleg a telepítendő torony közelében élők esetében - felmerül, hogy vajon hogyan hat az emberi szervezetre a bázisállomás elektromágneses sugárzása. A Sugárbiológiai Intézet folyamatos mérései igazolják, hogy e tornyok sugárzása az egészségügyi határérték alatt van. Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének (WHO) egyértelmű állásfoglalása az, hogy a bázisállomások lakosságot érintő elektromágneses hatása elhanyagolható.

Az elektromágneses hullámok jellegüknél fogva nem károsítják közvetlenül az élő szervezet sejtjeit, az egészségügyi határértéken belül káros hatásuk nincs.

A tárggyal kapcsolatban egy érdekes előadást hallhattunk a T-mobile képviselőjétől, aki ismertette többek között azt is, hogy általában nem gondolunk arra, hogy a mobiltelefonok használata során - amit gyakran a testünk közelében tartunk - milyen nagy sugárzás érheti szervezetünket. Telefonálás közben mobiltelefonok által kibocsájtott sugárzás 60 %-a a fejben nyelődik el.

Járdák, gyalogutak, kerékpárutak:

A települési környezettel kapcsolatban a lakosság részéről gyakran felmerül a kérdés, hogy az ingatlanai előtti közterület gondozása kinek a feladata. Erről a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet mellékletének 3.2.2. pontja a következőképpen rendelkezik:

„3.2.2. A járda, a gyalogút, valamint a kerékpárút tisztántartása

a) A járda, a gyalogút, a kerékpárút, valamint a gyalog- és kerékpárút tisztítása során ügyelni kell arra, hogy azok burkolata ne rongálódjék meg.

b) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az ingatlan tulajdonosának (kezelőjének, használójának) kell gondoskodnia az ingatlan előtti járdaszakaszhoz (járda hiányában 1 m széles területsáv, illetve ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület), valamint a járdaszakasz melletti nyílt árok és ennek műtárgyai tisztántartásáról, a csapadékvíz zavartalan lefolyását akadályozó anyagok eltávolításáról.”

A települési környezet megtekintése után a bizottság tagjai összegzésképpen megállapították azt, hogy továbbra is nagyobb hangsúlyt kell fordítani a környezeti nevelésre, a lakosság környezettudatos gondolkodásmódjának kialakítására, különös tekintettel a hulladékgazdálkodás területére. Mindezek mellett fontos, hogy megőrizzük a meglévő településképet, és az új projektek kapcsán létrejövő, a fejlesztések által kialakuló vonzó településképet. Ehhez kérjük az együttműködő csorvási lakosok segítségét. Óvjuk együtt városunk értékeit!

Szociális-, Egészségügyi- és
Környezet-egészségügyi Bizottság

„...Szét szór a sors, mint szél a port, ki tudja merre vet...”

Ilyenkor augusztus végén mindig eszembe jut: mindjárt kezdődik az iskola! Az ember emlékezni kezd. De jó is lenne még diáknak lenni, iskolapadban ülni, szívni az iskola különös levegőjének illatát.

Büszkeséggel emlegetem, hogy Csorváson jártam gimibe, azok között lehettem, akik elsőként Csorváson érettségizhettek.

A Csorvási Általános Gimnázium első évfolyama 1968 júniusában érettségizett. Jó ég, 40 éve! Augusztus 31-én újra iskolapadba ültünk.

„...Szét szór a sors, mint szél a port, ki tudja merre vet, de szívünk egyszer vissza hoz ölelni Titeket...”

Igen, sírva-nevetve, boldogan ölelkeztünk azon a szép napsütéses délutánon az érkező osztálytársakkal, akik jöttek Budapestről, Mezőhegyesről, Gyuláról, Nagykátáról, Békéscsabáról, Orosházáról, Muronyból, persze Csorvásról is. Volt, akit 40 éve nem láttunk! Az iskola aulájában gyülekeztünk. Részt vettünk azon a megható emlékműsoron, amelyen az egykori Zárda-iskola tanáira, diákjaira emlékeztek.

Az ünnepi műsort követően átsétáltunk egykori öreg iskolánkba. Felkerestük a régi osztálytermünket, most modern számítógépekkel találtuk magunkat

szembe. Bátran közlekedtünk az igazgatóiba ki-be, nem kellett fegyelmezéstől tartanunk. Végig sétáltunk a folyosón, nézegettük a tablókat. Kezdődött az osztályfőnöki óra, kerestük a helyünket a padokban ki-kivel hol ült.

A hetes jelentett, igazoltan távol van öt tanuló: Demcsák Marika, Júrás Erzsike, Pelesz Zsuzsi, Kerekes Tibi, Rajos Pali. Néma főhajtással emlékeztünk az elhunyt osztálytársainkra.

Előkerült az osztálynapló, névsor szerint jelentkeztünk. Elmondtuk szép sorjában, mi is történt velünk az elmúlt 40 évben. Meséltünk arról, hogy mindenki sikeres életpályát tud maga mögött, többen már nyugdíjasok lettünk. Meséltünk családról, büszkélkedtünk gyermekeinkkel, unokáinkkal.

Felkértük tanárainkat is, mondják el ők is, mi történt velük az eltelt évek során. Előkerült a diáksapka, mindenki boldogan fényképezkedett vele, bezzeg régen hogy utáltuk! Felolvastuk az ellenőrző könyvünk utolsó lapjait. Ó azok a moziengedélyek! Az órát fényképezéssel zártuk, összeálltunk a csoportképre.

Elindultunk a temetőbe felkeresni szeretett osztályfőnökünk, Valika sírját. Emlékeztünk az elhunyt tanárainkra, diáktársainkra, sírjukra virágot vittünk.

A találkozózt fehér asztal mellett vacsorával, igen jó hangulatban folytattuk. Újra felidéztek a gimis évek emlékeit, egy-egy tantárggyal való élményeinket. A mezőgazdasági alapismereti órákat az Ady TSZ-ben, a Hoffer-tractoros bűvészmutatványokat a nagy gép(szét)szerelési tanulmányokat. Előkerültek a családi fotók a gyermekeinkről, unokáinkról, amiket büszkén mutogattuk egymásnak. Búcsúzásnál megfogadtuk, hogy ezentúl gyakrabban jövünk össze, az élet olyan rövid! Várjuk azokat az osztálytársainkat is, akik most igazolatlanul hiányoztak!

„...Mert visszatér a vén diák viszont látásra hát, viszont látásra hát...”

Szombati Pálné

Székelyföldi mozaikok

Egy húron pendültünk: ez a „zenekar” nem a száztagú, csak ötvenegy, de így is kiválóan muzsikáltunk, egy húron pendültünk. Végig Csorvás kisvárosunktól Székelyföldön keresztül-álta, és szerencsés-épségben vissza. Négy felejthetetlen nap, a Csorvásiak Baráti Társasága prímásainak: Kelemen Mihály és Kálmán János úrnak köszönhetően. Nagyszerű, körültekintő szervező-előkészítő-kivitelező-lebonyolító munkájuknak, amelyet Dr. Körmendi János tanár úr háttér támogatása is segített; a koncert, az együttműködés határon innen és túl is várakozáson felüli sikert aratott.

Vendégként érkeztünk, barátként búcsúztunk. Lehetőségünk nyílt még jobban megismerni Székelyföldet a maga egyszerű, becsületes és szorgalmas székelyeivel. Ez a vidék földrajzilag és néprajzilag gazdag világ. Szerencsésen erre vetődött vándorok voltunk, s megtapasztalhattuk: a Sóvidéket, a szovátai és a parajdi sósfürdőket, a korondi ásványvizek különleges ízét, és láttuk a fazekasok mesterműveit, a Bucsin-tetőt, a Görgényi havasok szemet gyönyörködtető festői tájait, a Gyergyói-, Gyimesi- és Csíki-medencét a Kis- és Nagyküüllő mentével; Székelyföld fenyveseit és lombhullató erdőit, és éreztük e föld önzetlen lakóinak vendégszeretetét.

A székelyek hagyományos nemes jelleme, vendégszeretete nemigen engedi meg a kapu bezárását, tárva van boldog-boldogtalan előtt, mint a székelyek nyílt, emberszerető szíve, s ezt akarják kifejezni a kapura vésett feliratok:

„Béke a belépőkre, Áldás a kimenőkre.”

vagy:

„Ha jó szíved, neved, e kapun bejöhetsz,
Ha pedig álnokul élsz, fel s alá mehetsz.”

A Szováta felé vezető úton megtekinthettük a székely kapuiról és gyógyvizeiről híres Szejke-fürdőt. A székely kapuk a házak előtt pompálkodnak galambdúcos, domborműves faragványaikkal, dús növénydíszletekkel, élénk, kirívó színekkel ékesítve. Rend szerint két bejáratuk van: a nagykapu a szekereknek, és a gyalog- vagy kiskapu. Az előbbi magas, az utóbbi törpécske. Rajtuk feltüntetve a készítettők neve és elkészültével az évszám. Szejkén emlékeztünk a nagy székelyre, báró Orbán Balázusra, síremléke előtt. Ő a 19. század szülötte (1829-1890), 61 évet élt. Életútja összefonódott a székely emberek sorsával. Mint történész és néprajzgyűjtő „A Székelyföld” c. óriási munkájában ismertette meg Erdélyt a világgal, ahogy írta: „Magyarország ne

legyen tovább is terra incognita, ismeretlen terület.” Végrendelete életútjának pontos összegzése: „Családdal nem lévén megáldva, a magyar népet tekintem családomnak, s azt kívánom fő örökösömnek tenni. „

A Székelyföld: Udvarhelyszék (Hargita, Zetelaka), Csíkszék (Gyilkos-tó, Parajd), Háromszék (Tusnádi-szoros), Marosszék (Szováta és környéke), Aranyosszék (Torockó), Barcaság (Csángók).

Szovátán és környékén jártunkban Marosszék (Maros) nevezetességeivel ismerkedhettünk. A Kis-Küüllőbe rohanó három folyó – a Juhod vize, a Sebes vize és Szováta patakja - völgyterületei mellett egészen a Gyergyói havasokig. Szovátafürdő a Székelyföld megismerési kiindulópontjának bizonyult számunkra. Innen juthattunk el Parajdra, Farkaslakára, Korondra, de nem volt messze Gyergyószentmiklóson keresztül haladva a Gyilkos-tó és a Békás-szoros szépséges vidéke sem.

Szovátafürdő a sóstavak sokaságának helye, melyeknek gyöngyszeme a Medve-tó. A helyiek dicsekedték el a tó keletkezésével kapcsolatban; amikor egy hatalmas esőzés alámosta a magas sótartalmú sziklát, amelyek elzárták a Szováta-patak útját és kialakult a tó, alakja egy kiterített medvebőrhöz hasonló lett, erről kapta a nevét. A Görgényi havasok nyugati nyúlványánál helyezkedik el, a Kis-Küüllő folyócska partjain. Fáradalmainkért gazdagon jutalmazott bennünket a vadon nagyszerűségeivel, idillien szép havasaival, festői sziklaidomzataival, és ha már a Kis-Küüllő folyócska neve többször is szóba került, engedjék meg, hogy Orbán Balázs szavait idézve bemutassam:

„A Bucsin-tetőtől délkeletre, az úgynevezett Putna-tetőn ered a két Küüllő. Egymástól nem messze eső forrásaik kis jelentéktelen csermelyek; azonban itt elválik a két testvér-folyó, más-hoz hajolnak, darabig párhuzamosan futnak, míg végre örömteljesen ölelkezne, mint kifejlődött, egymást felismert testvérek, s úgy sétálnak el szépen karonfogva a Maroshoz, mely őket, közeli rokonait, befogadja birodalmába.”

A kisebbik testvérnek... fenyvesektől árnyalt völgyén... a szerény kis patak Parajdnál bérmlődik Kis-Küküllőnek. Hányszor, de hányszor találkoztunk útjaink során a Küküllő testvérekkel! Kis társaságunk vállalta és vallotta: „Nincs szebb és tündöklőbb erény a honszeretetnél. A törpe lelkű, mint csiga önmagába vonulva, csak magát szereti, bálványozza, és nincs érdek, nincs család, vagy hon, melyet saját hasznáért feláldozni képes volna: holott az erényes polgár saját maga és családja boldogításán túlemelkedve, egész hazáját szeretettel öleli és saját boldogsága polgártársai milliónak boldogságával van egybeforrva.” -egész hazánkat szeretettel öleltük!

Az utolsó vacsoránk a Tordai-hasadék programja előtt volt. Vendéglátóink figyelmissége, kedvessége még arra is készítetett bennünket - köszönet nekik – hogy sok csodálatos látnivalónk után megpihelve szobáinkban, szabad perceinkben kezünkbe vegyük a Bibliát. A szobák polcain minden utastársam megtalálhatta, ha nem tévedek, 2008 a Biblia (a Könyvek Könyve) éve.

Kincses Kolozsvárott, a Fadrusz János alkotta 1896-os Párizsi Világkiállítás nagydíját nyerő Mátyás király lovas szobrát vettük háttérként célba. Egy kis szépséghiba zavarta Karesz kifinomult ízlését, ugyanis restaurálták a szoborcsoportot, a feldúcolt állványok között nehezen volt felismerhető Magyar Balázs, Kinizsi Pál, Szapolyai János, Báthory István, akik Mátyás király vitéz emberei voltak valaha. Karcsi megörökítette „szerszámaival” a parajdi roppant monumentalitású, arányaival és méreteivel lenyűgöző, lépcsőzetesen emelkedő-lejtő sókamrákat. Közülünk többen állították, hogy le- s feljártunkban több mint ezer lépcsőfok nyikorgott lépteink alatt. A sókamrák 20 méter szélesek, 12 méter magasak és több száz méter hosszúságban húzódnak. A bányatermeket – ahol állandó helyszíni orvosi felügyelet van – 1250 méter hosszú távon keresztül a föld alatt közlekedő autóbusszal közelítettük meg a bejáratig. Volt min ámuldoznunk, a sóbánya kápolnájában megtekinthettük Nepomuki Szent Jánosnak, a bánya védőszentjének 1,75 méter magas sóból faragott szobrát, akit Szekeres Lajos nyugalmazott bányász szabadidejében művészi fokon mintázott meg. A bányatermek sokasága a gyermekek paradicsoma, Éden kertje: balesetmentes játszóeszközök tömegével felszerelve, a homokozóban természetesen nem homokban, hanem sóban „lubickolnak”, élvezve annak gyógyító hatását. Karcsi úrnak bőven akadt tennivalója, hogy mindezeket is kívánságaink szerint „tarsolyába” raktározza. Az foglalkoztatott minduntalan bennünket, hogy emberi akarat, erő és lelemény

mekkora csodákra képes. Azt mesélték az ottaniak, hogy a Sóhát -helyi nevén a Sóháttya-tulajdonképpen a Parajdi-medence és egyben a székely Sóvidék legnagyobb kincsét őrzi: az óriási kősótelep, melynek gyökere közel három kilométer mélységig is lenyúlik. A sótelepeket az ókori rómaiaktól örökölték a történelem során itt átvonuló népek, a kitermelés ma is folyamatosan történik, Erdély gazdaságának szinte feneketlen kincsesbányája.

Az eddigi lejegyzett sorokat egy emlékeztető feljegyzésnek szánjuk, egy tarka elemekből összeállított memoriternek. Ezért ne vessen meg a tisztelt olvasó, ha kaleidoszkóp módjára kavargok a sok-sok szép élmény rengetegében.

Most ismét Sente úrra hivatkozva Kolozsvárra tévedek vissza. Közülünk többen besétáltak a házsongárdi temetőbe, Károly kamerájával követte őket, azokat az érdeklődőket, akik nagyjainkra emlékeztek. A szerény sírkövek egyike Kós Károly építész, iparművész, író hamvait takarja, aki az erdélyi magyar művelődési élet kiemelkedő egyénisége. Egész életében foglalkoztatták a magyar, az erdélyi művészet, népművészet, néprajz kérdései. Dsida Jenő is képbe került, akit szívbjaja fiatalon sírba vitt (31 évesen), búcsúzott a földi világtól, mondván:

„Megtettem mindent, amit megtehettem,
Kinek tartozom, mindent megfizettem,
Elengedem mindenki tartozását,
Felejtse el arcom romló földi mását.”

A mi társaságunk az anyagiak szempontjából is harmonikusan, kiegyensúlyozottan működött, mindig mindenkinek tartozott valaki. Hol itt, hol ott, mindenütt vásárolgattunk. Fogyott a lej, az euró, a forint. Nagy gondot okozott a valutaváltás egymás között és a piacon, de egymást segítve minden gond megoldódott, hölgyeink legnagyobb örömeire szatyorba kerültek a hímzések, házi szőttesek, az irhamellények és egyéb székely különlegességek. Mi, férfiak büszkén viseltük az egységesen ezer forintért vásárolt simlis bőrsapkát, amely fejünk búbján, az egész úton és remélem itthon is az összetartozás, a szoros barátság jelképe lehet. Nem akarom kihagyni, ha tetszik valakinek, ha nem, hogy a székely sátrak hátsó zugában rejtőzködő finom, ízes szilvapálinkás flakonok is előkerültek.

A pilóta, azaz Zolikánk helyismerete, felelősségteljes, biztonságos munkavégzése hozzájárult a maradandó élményekhez. Sente Károly úr, a mindenki Karcsi bácsija is végig dolgozta, szívélyesen „kiszolgálta” a publikumot, bedobott mindenféle technikát, digitalizált, video-felvételeket készített, óhajaink szerint.

Köszönetet mondunk a CSBT vezetőinek,

Kálmán János úrnak és Kelemen Mihály úrnak, akik erejüket felülmúlóan adták segítségüket ezen barangolás lehetőségéhez.

Baráth Lajos

Tüzes vizek, tüzes ízek

A gasztronómiai rendezvények sorát Csorváson minden esztendőben a halászlé főző verseny zárja, amikor versenyeznek a kisüsti pálinkát főző ínyencek is.

Szeptember 27-én 34 csapat nevezett a halászléfőzésre és 52 minta versenyzett a legjobb pálinka díjáért.

A halászlé főző verseny eredménye:

1. Nefelejcs csapat (Csorvás)
2. Ősz anyók csapata (Csorvás)
3. MSZP csapata (Orosháza)

A pálinka minták versenyében mind a 3 díjat a Szerbiai testvértelepülésünkről, Felsőhegyről érkező kerttulajdonosok vitték el.

A rendezvényt az ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM támogatta.

A gasztronómiai kínálat mellett egész nap vidám műsor szórakoztatta a résztvevőket, akik megismerkedhettek a térség fejlesztésével is.

Szilágyi Menyhért
polgármester

Az ígéret szép szó...

Megígértem, ezért megírom. Az elmúlt számban megjelent cikkemhez (Akiért mégis megszólaltak a harangok!) kiegészítésül... Az evangélikus templom harangjai is szóltak június 10-én és 11-én Judit néni temetésének napján. Kézi erővel sikerült megszólaltatni őket, amiért köszönetet mondunk az illetékeseknek.

Tisztelettel:

Szombati Pálné

Teréz-napi búcsú

Tájékoztatjuk a tisztelt csorvási polgárainkat és kedves leendő vendégeinket, hogy a hagyományos Teréz-napi búcsú idén október 19-én (vasárnap) a piactéren és környékén kerül megrendezésre. Az országosan is egyedülállóan nagy búcsúra szeretettel várunk mindenkit, és jó szórakozást kívánunk!

Polgármesteri Hivatal

Anyakönyvi hírek

Születések:

Dávid Gyula és Jaksza Edit leánya Georgina, Frankó Csaba Pál és Zengő Katalin leánya Petra, Győző Zoltán és Gabnai Katalin fia Zoltán, Hőgyes Zoltán és Varju Anita leánya Lilla, Kiszely Mátyás és Horváth Andrea leánya Anita, Lencse László és Sütő Andrea leánya Lorina, Mangru György és Kardos Mónika Ildikó fia Krisztofer, Zahorán Pál és Bús Szilvia fia Kristóf

Halálozások:

Balázs Antalné (szül. Bujdos Erzsébet, 1928) Bottyán Jánosné (szül. Búzás Ilona, 1929) Gergely László (1959) Gulácsi István (1956) Keresztes János (1948) Molnár István (1953) Nyári Márton Józsefné (szül. Szegvári Mária Aranka, 1944) Orosz Andrásné (szül. Bella Ilona, 1927) Parai Mihály János (1948), Viczián Erzsébet (1928)